

Микола ШУТЬ

здобувач вищої освіти освітнього ступеню «магістр»,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Рудик В.К.**

д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів,
банківської справи, страхування та електронних платіжних систем,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Необхідність покращення якісних характеристик життя людей є зараз чи не найголовнішим питанням, що стоїть на порядку денному як перед державною владою, так і перед нацією загалом. Тому повинна бути змінена система нагромадження коштів для забезпечення належної матеріальної підтримки громадян у випадку втрати працездатності або місця роботи та при виході на пенсію за віком.

Відповідно до вітчизняного пенсійного законодавства структура системи пенсійного страхування в Україні включає три рівні та формується за рахунок загальнообов'язкового державного пенсійного страхування і добровільного додаткового пенсійного страхування [1, 2].

Трирівнева пенсійна система повинна розподілити ризики, пов'язані з несприятливими демографічними тенденціями в суспільстві та коливаннями в економіці та на фінансовому ринку, між трьома її складовими. На думку науковців, такий розподіл ризиків дозволить зробити пенсійну систему більш фінансово збалансованою та стійкою, що застрахує працівників від зниження загального рівня доходів після

виходу на пенсію і є принципово важливим та вигідним для них [3].

Серед пріоритетів сучасного етапу розвитку накопичувального пенсійного страхування є практичне запровадження його загальнообов'язкової форми, яка повинна сформувати другий рівень національної пенсійної системи. Накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування було прийнято на законодавчому рівні у 2003 році, але й досі не запроваджено в Україні. Ідея додати обов'язкову накопичувальну систему до пенсійної системи України знову виникла у 2016-2017 роках.

У 2019 році було подано кілька законопроектів про 2-й рівень [4]. Вони пропонують свої варіанти практичного застосування системи накопичувального пенсійного страхування в нашій державі в сучасних умовах.

Подальше удосконалення юридичної бази національної пенсійної системи є надзвичайно важливим для розвитку накопичувального пенсійного страхування на найближчу перспективу. Найбільш дієвим механізмом у цьому питанні була б розробка і запровадження Пенсійного кодексу. Саме цей комплексний юридичний документ повинен врахувати всі особливості подальшого розвитку системи пенсійного страхування в нашій країні і відрегулювати фінансові відносини між суб'єктами в даній сфері, враховуючи тенденції економічного розвитку в суспільстві на перспективу.

Результати досліджень науковців у сфері пенсійного забезпечення показують, що пріоритетним для розвитку системи накопичувального пенсійного страхування має стати використання ефективної системи управління у пенсійній сфері [5]. Наявність значної кількості суб'єктів фінансових відносин в національній пенсійній системі, створення нових фінансових інститутів у ній вимагають координації дій між ними для злагодженого функціонування всіх її основних ланок. Пенсійний менеджмент повинен використовуватися відповідно до вимог

формування національної пенсійної системи. Тому саме через нього має забезпечуватися реалізація пенсійної реформи, визначення пріоритетів розвитку системи накопичувального пенсійного страхування, формування відповідних фінансових інститутів, пошук оптимального механізму захисту пенсійних активів учасників пенсійної системи, досягнення фінансового потенціалу пенсійної сфери, який би сприяв підвищенню рівня життя пенсіонерів відповідно до міжнародних стандартів.

На нашу думку, особливістю нинішнього етапу пенсійної реформи є те, що пенсійна система, яка формується, має принести для працюючих громадян чітке розуміння, що чекати при настанні пенсійного віку, в якому віці він настане в залежності від року народження. Пенсійне реформування також дасть можливість працездатним громадянам брати активну участь в добровільному пенсійному страхуванні, щоб підготуватися до виходу на пенсію і забезпечити собі благополучну старість. Держава зі своєї сторони повинна здійснювати подальші кроки щодо поліпшення адміністрування фінансових потоків і стимулювання роботодавців проводити регулярні відрахування в ПФУ.

Перелік джерел інформації:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058-IV від 9.07.2003 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
2. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» №1057-IV від 9.07.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>.
3. Піщуліна О., Коваль О., Бурлай Т. Фінансові, соціальні та правові аспекти пенсійної реформи в Україні. Світовий досвід та українські реалії. Київ: Центр Разумкова: Видавництво «Заповіт». 2017. 453 с.
4. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення» №9224-1-IV від 06.11.2018 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ЖН7481АА>.

5. Рудик В.К. Пріоритети пенсійної реформи в Україні на сучасному етапі. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал*. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». 2017. Вип. 13. Т. 1. С. 45-53.